

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 4.— Núm. 168.— Diumenge 25 d'Octubre de 1903.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin cárrechs pàblichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organisió interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia's plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servir tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Patriotisme barato

Lo grau de rebaixament moral que han conduit al nostre poble la perversitat d'uns quants, l'inconsciencia de molts y l'indiferència dels demés, causa greu pena l'haverlo de coneixer y palpar en horas de proba, quan los homes de cor, impulsats per idea's de veritable redempció y regeneració social, se llensan a la lluita contra's elements perturbadors que'n s'escalan y deshonran.

Prou se'n senten a totes horas d'exclamacions d'ènguina, de protestas iradas, fins de maledicions envers l'actual règim; prou en converses íntimes y en reunions y centres se dol tothom de que irreflexivament lo poble, per pèresa o per apatia, deixiuar als qui sòls s'apoderan dels llochs preminents pera satisfer passions petjades o ambicions inmorals. Mes, a l'arribar lo moment oportú, quan és hora de que la protesta s'esteriorisi y'l malestar fondo que patim se demostri ab fets,—trist és haver de confessar-ho—en molt pochs se troba l'enteresa d'ànim y l'independència de caràcter necessària; pera sostindre en públich la bandera de moralitat y de decencia que en privat s'enlaira y's voldria que sopljen los actes més insignificants de's que ocupan cárrechs pàblichs.

Si, tothom parla, tothom s'escarma, tothom predica rectitud y justicia, tothom s'escriueix de que's voler un estat de cosas que no's pot contemplar sense afront. Però si hi ha algú que trayent forsas de flaques vol acoplar als descontentos, als que's mostren desitjos d'un canvi radical, no de formes de govern que cap importància tenen, si no d'homes y de procediments que han portat al país a l'enrunament y a la vergonya, allavors las veus de protesta callan, las personas que podrian ajudar s'amagan presuroses, lo que semblaven caràcters ferms com lo roure, se dòblegan al més débil impuls de la mateixa corrupció contra la qual cridavan, lo que ahir era impuls decidit y noble arrogància, com per art d'encantament se torna sumissió ràstrega, mansuetut fastigiosa hipòcritament disfressada.

Lo patriotisme, questa virtut la més hermosa dels ciutadans, perquè té sus arrels en la família y en l'estimació al poble que'n ha vist neixer y guarda els recorts y las ilusions afagadoras del nostre esperit, pochs molt pochs la practican. Y com la possessió d'una virtut no's demostra d'altra manera que ab fets, haurém de deduir per més que'n dolgui j'ns apeni, que'l patriotisme va més escàs de lo que a primera vista sembla, y que la generalitat de la gent, d'aquesta gent que's diu a si mateixa *neutra y de sa casa*, no'l coneixen ni l'han conegut mai.

Ahont són, si no, los homes disposats a sacrificarse per la conveniència general, que és la suma ben entesa de las conveniències particulars? Ahont, los actes que demostrin palevement un esperit obert, un cor noble, un temperament de ferro, decidit a lluitar contra's mals que affligien l'actual societat? Ahont, los ciutadans que preocupaient seriosament el present y del pàrvindre del poble, s'aprestin a posarse enfront d'ell pera senyalari's camins de salvació o que l'apartin de l'embrutiment en que viu?...

No, no és aquest patriotisme'l que trobeu quan se us acut tantejar la conciència pública, formada—aquesta és la creença, equivocada tal volta per aquells que viuen en l'apartament, deslligats de tot compromís, de tota amistat, de paraula quan menys, de tot lo bò, sant y noble, eterns detracitors, potser també de paraula, de tota immoralitat, de tot vici, de tota transgressió del dret y de la moral. Lo patriotisme que us salta al pas, és, no virtut que dignifica, sinó miseria que

repugna, encongitment repulsiu que no permet més que algú que altre esbravament de taula de cafe, de conversa íntima, vergonyant deserra d'esperits apocats: en una paraula, un patriotisme barato.

Cal no desmayar per això. Aquests vícis duraran y perduraran per molt temps. La política, la gran corruptora dels pobles, té minats tots los organismes, fins los que a primera vista sembla que menys relació tingan. Y desde aquests organismes, los directors del mangoneig polítich atentan a l'independència dels ciutadans, aclaparantlos en las estretas mallas d'un caciquisme industrial, comercial, agrícola, científich, obrer y fins d'altres ordres més respectables. Las necessitats de la vida moderna per un costat y la flaquesa de consciència per otra banda, se cuidan de quel joch funcioni maravillosament.

Contra aquesta política ha d'anar, donchs, lo nostre esforç. Mentre subsisteixi, mentre no desaparegui del tot, lo patriotisme barato infestará tots las classes socials, y'l veritable patriotisme, l'que regenera y fa progressar als pobles, se mantindrà en un cercle reduït ab molt poca influència en los destins de la Patria.

¿Qué fem?

II

Es precis confessar que de l'empenya que se'n vá donar fà algúns anys havíam de corre més de lo que hem corregut, y a fe que no ha estat per entrebancs del camí perquè estèm en una pendent que més costa estar quiet que rodolar.

S'ha cregut que las grans ciutats eran tot Catalunya y's vá errat: encara que'l cor bategui, si's refredan las estremitas la mort s'apropa.

S'ha cregut també que'l períodich portarian la bona nova fins als recòns més apartats; però s'ha olvidat que las lettras són fredas, que's papers són muts, que's diaris són fulls d'un llibre que molts no llegeixen y'l treball del sembrador és perdut.

La gent de lletras tota és nostra, tots estan convencuts de la bondat y necessitat de las doctrinas catalanistas, però no n'hi ha prou; ab un batalló de generals no's va a la guerra, faltan los soldats, falta'l poble que viu en las vilas y másias de nostra terra ab fam de mellor, y disposta a tot treball, no pera endeuvar cap home, sinó pera regenerar la Patria, ab ganas de sacudir lo jou de l'uniformisme que, prenen per base un poble, ha volgut imposar sa llengua, sus costums, sos ideals, a altras rassas d'ideals, costums y llengua diferents.

Cal aprofitar aqueixa aspiració de tot un poble encausant y dirigint tanta forsa latent com espera qui la mogui.

Lo Castellanisme, que está esgarritat de perdre part del poder central que tant necessita pera sos fins; lo Castellanisme, que com pop gegant estén sus ventosas per tot Espanya y ombla afamat son ventrell sent sentir sus extorsions als pobres catalans y castellans, als gallegos y navarros, a tots los desgraciats que sospiran per sa autonomia regional; nos deix dir, nos acontenta ab promeses, aparenta que tem nostre poder tenintos per valerosos caballers, y aixòns satisfàs, perquè hem de confessar que ab tants anys d'anar junts ab D. Quixot també se'n ha apegat bona cosa d'aital caballer.

¿Qué farém?

Tot marxa: qui's para's mor; qui cau és xafat pels que segueixen. Desperta ferrol! A la Conca treballan y a la Sagarra no dormen, vius són los del Penadès yls del Camp, los del Maestrat y la Ribera des pertan, los de l'Urgell yls de Vich estan alerta tots los de nostra terra esperan la bona nova... Sortin a tirar

llenya al foch, que no s'apaguïl caiu del cor dels catalans, que no diguin ab desespero: nos han enganyat altra vegada.

Los de Valls jvà fòra! Estiu en un poble de vessants y os venen a veure los de la rodalia: tot comprant y venent recordèus que sou catalans y la patria quelcom os mana.

Los de Reus, bras dret de la gent del llamp, los de sanch catalanista, los que sempre sa sublim aspiració ha estat l'engrandiment de sa casa, no arieu nostra senyera.

Los dels pobles no espereu que os portin la cosa feta, treballau; que surtin los de Vilaseca, que prediquen los de Riudoms, que's reuneixin los de la Selva, que donguin mostres de vida los del Catllar, que tothom sembri son camp y la cultura serà plena.

Tot marxa per lley natural avàncant sempre, tot evoluciona buscant son perfecciónamen; avansèm també nosaltres entrant de cop y volta en lo concert de la vida.

Lo maleït egoisme fins ara s'ha ensenyorit de molts; pochs són los que's mouen que no siga en profit propi; nos hem entrístit al sentir los gemes de la Patria, hem alsat lo bras pera sostindrens quan los sortuchs dels desastres sagnosos y humillants nos semblava que'n portaven a l'abim y'ns hem acontentat plorant, mirant enrera, com lo Rey moro de Granada. Sospirèm per las cebas de l'Egipte y no arribarem may a la terra de Promissió: nos fa goig lo ceptre per nostra mare y esperèm que'n lo tornin de bon grat.

A treballar ab fermesa per nostra regeneració. Es més bonica la mort del gladiador que la mort d'atonia.

JOAQUÍN PANADÉS.

La cassera del parany

Ab motiu segurament d'una mala interpretació de la lley, lo dilluns passat, no's permeté cassar ab las telas als nombrosos aficionats que aquí compta en aquesta època la cassera del parany. Principalment als Colls Majors se despararen tots las parañas, y l'alarma transcendí als paranyos de Vassallo, Rufas, Hermitans, Salas, Montanya Rodona, Santa Tecla y Castells, puig se digué, que amparat en una disposició de la lley, lo senyor Gobernador no permetria que's cassess d'aquí endavant.

Al vespre del mateix dia, tingué lloch una reunió de paranyers, en la que's posà en clar que la lley ampara aquesta mena de cassera, tan peculiar de nostra ciutat, mentres no's agafin altres moixóns que'l dits de bech fort. Ab aquesta convicció're reunits passaren al Gobern Civil exposant al Sr. Villarino's motius de la seva visita, que no eran altres que'l desitj d'klärir aquesta qüestió y cumplir estrictament lo que la lley mana, a quin efecte li citaren las disposicions legals en que fonamentavan lo seu dret. Lo Sr. Gobernador escolta molt atentament als congregats y prometé resoldre en justicia.

La resolució del Sr. Villarino, segons notícies de quina autenticitat no podem dudtar, ha sigut completament favorable als paranyers, ja que altra cosa no li permetia'l texte de la lley. Mes, com tantas vegadas s'ha suscitat aquesta qüestió y res impeideix que's torni a ressucitar un altre dia, pera que'l interessats ne puguen tenir un coneixement exacte, anèm a transcriure y a explicar las disposicions legals que avuy regulan la materia.

La legalitat de la cassera del parany s'apoya en lo text de l'article 20 de l'actual lley de Cassa de 16 de Maig de 1902, en la R.O. de 25 de Novembre de 1896 y en lo Reglament pera l'aplicació de la lley de Cassa de 3 de Juliol d'enguany.

Diu l'article 20 de la citada lley de Cassa:

«Se prohibe en todo tiempo la caza con hurón, lazos, perchas, redes, liga y cualquier otro artificio; solamente se exceptúan los pájaros que no sean declarados insectívoros en el Catálogo aprobado por Real orden de 25 de Noviembre de 1896.

«La Guardia civil ó guardas jurados inutilizarán en el acto de la aprehension los lazos, perchas, redes ó artificio empleado, para que en ningún concepto pueda ser devuelto. Si el medio empleado fuese el hurón, éste será muerto.

«Se prohíbe igualmente la formación de cuadrillas para perseguir las perdices á la carrera ya sea a pie ó a caballo.»

Es clar, donchs, que si la prohibició de cassar ab lazos, perchas, redes, liga y demás artificios, no's refereix als moixóns no declarats insectívoros, ja que la lley expressament los exceptua, mentre se respectin aquests, està permesa la cassera del parany, y no deuen en lo cas particular que tractem, la guardia civil y los guardas jurados destruir ni inutilizar los útols o artificios dels cassadors. Podrán ferho quan lo cassador burli la lley y agafi moixóns dels taxativament prohibits o dels permisos cassant en temps de veda, així com quan se tracti d'un cassador furtiu.

La R. O. de 25 de Novembre de 1896, després d'anomenar una per una las aves insectívoras cuya caza debe estar prohibida siempre, diu:

«Aves cuya caza puede permitirse desde 1.º de Septiembre hasta fin de Enero, ó sea terminada su cría, pues durante ésta deben respetarse por ser entonces insectívoras:

«Los tordos, los trigueros, verdones, limpiacampos, hortelanos, y demás emberizas.

«Las fringilidas, todas: gorriones, pardillos, pinzones, jilgueros, verderones y verdecellos, chillas, chamarices, boliceiros, camachuelos, piñoneros y piquituertos, etc.

«Las alondridas, alondra, calandria, terrera, cogujada, totobia y tererola, etc.

«Los alaudones: pagarrébora, jarriayo, desolladore, buchi, etc., etc.

«En las cotorras, el arrendajo, rabilago ó mohino, graja y chaba.

«En las turdidas: el capiblanco, charla, zorzal, cagaceite ó griba, malvís ó torredolla, etc., y hasta los mismos estorninos que, como todas las aves referidas, son insectívoras durante su primera edad, y los padres para criar sus polluelos hacen una guerra activa á los insectos, como lo verifiquen las gallináceas, muchas aves de riera, y ciertas palmpedas (patos, gansos, zarzetas, etc.)»

L'article 33 del recent Reglament pera l'aplicació de la lley de Cassa, transcriu literalment la relació d'aus insectívoras y no insectívoras de la R. O. que acabèm de citar, expresant que aquestas últimas pueden cazarse desde 1.º de Septiembre hasta 31 de Enero.

Resulta, per tant, que desde 1.º de Septembre fins a 31 de Janer, se poden cassar al parany los estornells, torts, cruidells, pardals, alosas, verderols, cogujadas, totolivas, caderneras, pinsans, passarells, gafarróns, llués y demás que se'n diuen de bech fort, no pogueren cassar en cap època de l'any, las aurenetas, ruquerols, falsillots, papa-fegas, pastorellas, ulls de bou, reyetons, y altres compresos en la denominació de bech moll.

**

Pera cassar al parany en l'època determinada los moixóns no declarats insectívoros, ha pot fer l'amo o arrendatari o las persones que aquells autorisin precisament per escrit segons l'article 9 de la citada lley de cassa, y pera usar d'aquest dret no necessitan de cap llicència, puig la lley del Timbre vigent, que regula tot lo referent a llicències pera cassar, diu en l'article 95:

«Los dueños ó arrendatarios de terrenos podrán cazar en ellos libremente y sin limitación alguna.

«Si para usar de este derecho utilizan armas de fuego, cualquiera que sea su clase, habrán de estar provistos de la correspondiente licencia de uso de armas.»

Y no contradiu aquesta disposició la de l'art. 8 de la lley de Cassa que

expressa que «el derecho de cazar corresponde á toda persona mayor de quinze años que se halle provista de la correspondiente licencia de uso de escopeta y de caza ó de galgos, según los casos.» La lley és ben llògica: considerant a la cassa com una accessió al propietari, ne reputa amo al propietari o arrendatari, no posantl altra limitació que las generals de la lley, això és, que no cassi en temps de veda y que respecti als moixóns insectívoros.

Per això la lley del Timbre disposa quels propietaris ó arrendatarios de terrenos hi poden cassar sens limitació de cap classe; y solament percas que hagin d'emplear armas de foch, los imposa l'obligació d'obtenre la llicència d'ús d'arma, entenquis bé, no la llicència de cassa.

¡Populariseu las Catedràs!!

A l'«Unió Catalanista»

Han arribat al lloch desitjat nosaltres prechs; així se dedueix d'un article de nostre estimat confrare *La Renaixensa* en son número del dia 19. En lo que unicament diferim és en la forma; la de nostre estimat confrare és de planys, com d'idea fracassada y per lo tant abandonada, y això no pot ésser de cap manera. Lo indiscutible de la necessitat de que las llissons de gramàtica, al mateix temps, que de Dret y d'Historia de Catalunya, arribin a tots los recòns de nostra terra és tal, que ha d'obligar a que jamay se dongui per fracassat lo projecte.

Es tan gran lo deute de gratuitut a nostra estimada llengua, miraculosament conservada, columna principal y primera de nostra resurrecció, últim y sagrat baluard nostre, ahont durant molt temps ha estat concentrat tot quan forem y'l caràcter democràtic de nostra manera d'ésser, que no podem deixar perdes sa regeneració y l'escamparla.

Dit número del dia 19 de nostre estimat confrare de Barcelona publica un extracte de la primera llisso de Historia de Catalunya, qual lectura nos va demostrar que realment seria magnífich lo sistema d'exposició de la materia de dita assignatura. Donchs encara ns va produir més efecte, encara ns va entusiasmar més un concepte, que en ell llegirem, del senyor Carreras y Candi, lo sabi catedràtic d'Historia de Catalunya, y es lo següent:

«La necessitat de coneixer lo català per empendre ab fruit l'estudi de l'Historia de Catalunya» y més avall «L'estudi de la llengua y de l'Historia són complementaris». ¡Donchs, iem gramàtica! ¡Senyors de l'«Unió Catalanista» feu populariseu nostra gramàtica! ¡Feu populars y escampeu las llissons de Dret y d'Historia de Catalunya! Si és impossible taquigarfiar las llissons, feu extensos y diaires extractes, imprimiuols ab forma coleccióable, populariseuols ab profusió, feu una nova crida a las entitats catalanes, a tots, díguine com se diguin y pensin com pensin, feu una crida a vostres subscriptors, feu una crida a vostres suscriptors, feu també vosaltres lo que pogueu, tothom contribuirà a mida de sus forces. Es un dret indiscutible, rac

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

J. CABALLÉ Y GOYENECHE
TARRAGONA

Teléfono, 42

RAMBLA DE S. JUAN Nº 48

DE LA
ANTIGUA FÁBRICA
de SEDERIAS Y TALLER
de BRODATS
DE
Fills de Miquel Busí
BARCELONA

Artística para Salones

en Bronzo

Bronzo-Or

Plata Santamaría

de la casa

A. y A. Santamaría

BARCELONA

Teléfono, 42

ORNAMENTS D'IGLESIA

Inaugurant la Catedral de llengua catalana y popularisantla.

Miréu que no tots los catalanistas vivim en l'atmòsfera intel·lectual nostra. Nostra cultura catalanista, nostre desenvolupament d'idees i nostre adelantament s'ha de nodrir vivament ab la lectura. Acabéu vostra noble campanya y feula popular facilitant l'escampanament d'aquest riquíssim manantial de catalanism. *Feu poble*, sobre tot, *feu poble*. Miréu que vivim aislats, separats d'un moviment que següim pas a pas, que estimem ab tot cor, que no tenim aquesta facilitat de conversa, ni tantas ocasions, que portan l'aixamplament més gran de les idees ab menys esforç y ab molt més profit, ab aquest hermosíssim criteri de democracia y de progrés que caracterisan lo passat, lo present y lo futur de nostra doctrina y de nostra terra estimada.

Sobre tot que no's pugui dir que també en lo catalanisme lo tip no's recorda del dejú!

W:

COSAS DE CASA

Lo comportament que una part de l'element republicà d'aquesta ciutat, ha seguit en lo que a assumptos municipals se refereix, és molt poc correcta y desdiu de la serietat d'un partit que tant d'ús fa de las paraules *igualtat* y *fraternitat*. Aquests noms en boca de certa gent, resultan un sarcasme, ja que tot lo que fan és completament oposat al significat de semblants mots.

Mentre l'Alcalde republicà, senyor Pallarès, seguí una línia de conducta digna y seria, conducta que deu seguir tot Alcalde d'elecció popular, quan mens pera diferenciar-se de la que observan los nomenats de Real ordre, era de veure la mala cara que li feyan los seus correligionaris, los quins no comprenen ni podian avinar-se com, tenint, com se sol dir, lo pare alcalde, no podian fer y desfer a mida del seu gust en totas las cosas del municipi. Això féu que la cohesió que desde'l comensament de l'actual ajuntament hi havia entre els amichs polítics de l'Alcalde, tot d'una se'n anés per terra, y allò era un no entendes, donchs l'Alcalde, aburrit per la fidel y mala voluntat que li demostravan sos companys, ni treballava ni podia fer res y tenia l'Alcaldia descuidada del tot.

Que això succeí tal com diem, no cal esforsarnos gaire pera demostrarlo: n'hi ha prou ab recordar la poca assistencia de cert regidors a las sessions y fins la desatenció que'l partit tingue ab lo Sr. Pallarès, a qui ni sisquera van arribar a oferir li la reelecció del càrrec de regidor.

Però com en aquest món tot s'acaba, també s'acaba la paciencia de l'Alca'de, que veyste preterit per sos amich, ideà sens dubte l'etzeigallada de las cesantias pera aixis fer un cop d'efecte y guanyarse altra vegada las simpatias de la gent que boy l'havia abandonat. Y que ho consegui tal com s'ho havia proposat, és ben clar, donchs desde aquell moment tots deixaren de ferli mala cara, y de perfecte ministerial com alguns amichs l'anomenaven, passà a ésser lo més perfecte republicà.

Tenim ja, donchs, al Sr. Pallarès amich y reconciliat ab sos companys

d'idees pel sol fet d'haver deixat cessants a empleats que ningú sabia que res mal fet haguassin comès, però francament, si aital preu s'ha d'haver pagat aquella amistat y reconciliació, era preferible haver seguit tal com las cosas estaven, y alashoras al deixar la vara'l Sr. Pallarès casi hauria conseguit lo que ell tant desitjava (segons manifestacions fetas al prendre possessió de l'Alcaldia), això és, poguerdir que havia complert ab son deber. Tal com ho ha fet araní li dirán això's seus amichs n'ls seus contraris, y lo que fan sols s'ha conseguit és lo desprestigi dels nomenaments d'Alcalde per elecció, y fins la causa de las ideas que ell defensa, perquè és lo que tothom diu: si'l republicans que tanta moralitat y ordre predican no han d'ajustar los seus fets a las seves pràcticas, tant se val que no surtin de casa y no'n fassin veure que ells poden regenerar aquest pobre país, perquè si avuy què sólzament se veuen ab un xich de mando ja volen mangonejarlo tot y en tot fan lo mateix que els cacichs dels partits turnants, qui faran lo dia que poguessin arribar a ésser govern? Y la gent d'ordre no's posará pas del costat d'ells y en lloc de sumar adeptes lo que farán és restarne cada dia més.

Nosaltres no sentim la caiguda del Sr. Pallarès per lo que a la persona's refereix; lo que sentim nosaltres y deuria també sentir la gent sensata és lo que ha caigut ab lo Sr. Pallarès, això és, lo desprestigi y fracàs dels alcaldes d'elecció popular, desprestigi y fracàs que han vingut preparant la gent centralista, y que qui devia y podia no ha tingut prou cap pera comprender y contrarrestar la jugada.

A la classe obrera

L'incansable y meritíssim propagandista dels nostres ideals, lo doctor En Geroni Estrany ha tingut ab nosaltres la deferència d'enviarnos pera la publicació. L'hermos discurs que llegí a l'inaugurar sus tascas lo Centre Catalanista Republicà «Nova Catalunya», y després en una vetllada de «Catalunya Federal».

Com veurán nostres lectors, dit parlament està endressat als obrers catalans, y en ell lo Dr. Estrany exposa ab tota sinceritat sa particular manera de pensar dintre del Catalanism, sens que això vulga dir que tots los catalanistas y nosaltres entre ells, hagin d'acceptar algunas de las ideas que llealment y en ús d'un perfectíssim dret, sosté y desenrotilla. No fòra com ho és lo Catalanisme una causa nacional si en ella no hi tinguessin cabuda totas las ideas y opinions que no atentin al dogma fonamental de la Patria Catalana, y de aquí que's regonegi l'indiscutible llibertat d'opinar en tot quant no estigué definit y resolt per mítuu acort dels catalanistas.

Feta aquesta observació que creyam necessaria, no tenim més que agrair al nostre amich l'honor que fa al nostre setmanari dedicantli las primícies de son valiosíssim treball y recomanar als obrers d'aquesta terra la lectura, segurs de que no's pesendirán d'assaborir un document que podria servirlos ben bé de punt de partida per el seu mellorament actual y pera sa total redempció.

OBRERS CATALANS:

Pel manifest que suara hem publicat, hem vist francament exposadas las doctrinas que vé a defensar lo Centre catalanista republicà «Nova Catalunya». Ab elles venim a oferirnos com argument vivent de que dintre del nacionalisme català, en lo qual se condensan las aspiracions de reconstitució política y social de la nostra patria, ningú n'és exclòs, tothom hi té son lloc indiscutible, tothom té'l dret y'l deu de lluitarhi, mentres porti en son cor nobles sentiments y en sos llabis paradus de veritat.

Abans de fer alguna consideració respecte aquestas nostras doctrinas, permetéume, ja que he esmentat a la patria catalana, refer sa hermosa visió dins dels esperits que sistemàticament y plens d'inconsciencia la negan; permetéume que devall al fons de las conciencias y, d'entre mitj de sentiments confosos y d'ideals esmisperduts, ne tregui, com del fons d'un grisol se'n treuen bolas d'or, lo concepte enllairat y dignificador de la nostra patria; que ho és ben bé de nostria, perquè viu en nosaltres, perquè la portem sempre y arreu hont vagin los nostres pensaments, los nostres sentiments y las nostres esperances més plenes de dolcesa.

Què voleu dir los que no teniu patria? ¿Volèu significar que són uns sers incomplets, uns sers monstruosos, sense sentiments de cap mena pera dòldreus de las calamitats públicas, incapassos de reacció contra las iniquitats y las injusticias commesas sobre'l caps dels vostres fills y sobre'l vostre caps? ¿No hi haurá en vosaltres dignitat pera rebutjar l'ofensa colectiva? ¿No sentirieu amor pera res de lo que os volta, ja que no sentiu las reaccions naturals d'aquest amor envers tot quant vinga a ferirlo y a oposar-se a son dols y llegitíms esplay?

¿Serèu tal volta una monstruositat en altre oposat sentit d'organiació ab vostre cor inmens y ab vostra pensa sense límits encloent a l'Humanitat sencera, ab totas sas alegrías, ab tots los dolors incomptables, ab totas sas infinitas miserias, vibrant lo vostre ser d'un modo violentíssim ab totas las calamitats, ab totas las injusticias, ab tots los afans perduts sense esperança, ab totas las caigudas morals, sense fe i empació, ab totas las llàgrimes que en l'areny del desconhort se fonen?

No, no; ni una cosa ni altra; no existeixen aquestas organiacions monstruosas; devallent a la realitat y os troiareu lo que sou: *sou homes*.

Sentiu y estimeu; mes no sentiu ni estimeu infinitament. Donchs, al recorrer lo camp forosament limitat dels vostres afecies, os topareu d'un modo evidentíssim, ab un rengle de fitas naturals, fermament clavades en lo vostre cor, que resistiran sacsejadas y esforços sens deixarre arrebassar. Cérvieu entre elles y os dirán si tenieu patria.

Si sou homes heu d'estimar, puig sense amor l'existencia humana és un impossible d'ordre fisich y moral a la vegada; os estimieu a vosaltres mateixos, estimieu als vostres fills, als pares que os omplen de petons y de manyaguerías, als amichs que os accompanyen en las horas de tristes, als companys de treball, als coneguts ab qui os cartejué, als homes de valúa que sense haverlos mai vist os omplen d'admiració per la seva sabiesa, pel seu desprendiment, per sa noblesa d'ideals, per las amplias vies que han obert a l'Humanitat.

Però, quoldreu demostrar que'l vostre cor és una planura inmensa, sens límits en cap sentit, hont res se destaca y sobressurt, arbres y herbas crescudas per igual, a la mateixa alsaria y ab la mateixa ufana? Fòra una excepció dintre de l'ordre constant de la naturalesa. Mal que os pesis, las lleys de la matèria morta tenen son imperi ineludible en vostra materia viva.

En l'ordre fisich, las accions atractivas y repulsivas decreixen fatalment ab las distancies dels cossos entre'l s'accompanyen; en l'ordre moral, l'amor y l'odi, minvan forosament a mesura que creix la distància material o moral dels sers humans subjects a aquestas grans passions que informan tots los actes consients de la nostra vida.

La joya que os dóna vostre fill a l'acaronarvos falguer, joguinejant demunt dels vostres genolls, com os la podria reproduir l'infant desconegut ab qui os topessiu al girar la primera cantonada?

Si os posaran en la dura necessitat de triar entre la vida de vostra mare venerable y las vidas d'uns moros salvatges de Borneo als qui no heu vist ni veureu mai de la vida gestiué segurs de que sabriau escullir sereñament, sense que'l vostre amor filial donés la balansada?

¡Quina immensa diferència de matissos en los afecies despertats per la nova d'una desgracia, llegida tal volta en un diari, soferta per una persona de qui ni'l nom ne coneixeu, o bé, la mateixa dissòrt ocorréguda a un antic amich mitj oblidat o a un altre que és l'intim del vostre cor, lo dipositiari dels vostres secrets, lo conseller dels vostres passos, lo consolador de vostres dolors, lo mantenedor de vostres esperances!

¡Quina constància y quina fermesa d'amors y de rancunes entre pobles, quant es escassa la distància que's separa!

¡Hi ha cap odi comparable ab l'odi esfereidor que a voltas s'encén entre germans cobejats per la mateixa llar?

No ho dupte ni un moment; aquesta llei de las distancies impera en la naturalesa humana y fatalment regula l'intensitat dels nostres afecies. En torn de cada ser humà, hi ha una sèrie de cercles de sentiment, concèntrics, extenentse en gradacions successives d'intensitat, decreixent fins a fondres en los darrers límits a l'Humanitat entera, y encara això tant sols quan se tracta d'organiacions privilegiadas y excepcionalement dotades d'un cabal inmensíssim de forsa moral.

Insistint en la comparansa ab los fets d'ordre fisich, haig de recordaros que aixís com l'accio atractiva del sol exercida sobre d'un astre no impideix ni altera l'atracció que'l mateix sol exerceix envers altres cossos siderals, del propi modo, los afecies que s'agitau en lo fons d'un ser humà, diferents los uns dels altres en calitat y en intensitat, no se exclueixen pas mútuament; tots poden coexistir a la vegada y manifestar-se amplament en lo modo y forma que's sigui peculiar y propi. Ni'l esplays dolcissims y íntims de la familia, cercle primer de las nostres afecions, ni las impulsions generosas de l'universal amor pera tota la gran gentada humana, cercle'l més ample dels sentiments nostres, són ni poden ésser un obstacle pera que, en una esfera intermitja, lo nostre ser estiga subjecte a una sèrie d'accions y reaccions mòrals envers altres sers humans que ab nosaltres vingan relacionats ab una certa determinada forma.

Entre els homes, a part dels vincles que la sàncit religió, vincles que ne podríam dir immediats y d'ordre fisich, n'hi ha un altre de poderósissim, d'una potència inmensa, d'una acció a la qual cap homé pot s'afrausar ja que per ell y, tan sols ab ell, los sentiments s'originan y troben a l' hora la forma de manifestarse. Aquest vincle és lo llenguatge. Los sentiments que viuen entre els homes d'una mateixa parla és lo sentiment de patria, lo veritable; lo que no és fill de la Gaceta, ni ha sigut embocat en edictes imperials o en documents diplomàtichs, lo que ha estat engendrat per la naturalesa dintre del cor de l'home y perdura indefinidament, mentre lo vol dels segles no porta una mudanza radicalissima en lo Verb del pensament dels pobles.

Guardieu de rebutjarlo aquest vincle del llenguatge, guardieu dels plà de motejar mos conceptes d'arcaïchs y revellits, a nom d'una ficció de cosmopolitisme en lo qual no hi creuen pràcticament los que'l predican y l'escapen; fins que aquests falsos apòstols no portin en sos llabis y no fassin arrelar en tots los enteniments una parla universal, la patria universal no existirà y la ficció desvaneixerà quan escorcollé l'intimitat dels afecies del vostre cor.

Y sinó, veyeu un exemple: Vé una família inglesa a viure entre famílies catalanes. Cap dels individus de aquesta coneix l'anglès, cap dels de aquella sab un mot de la nostra parla. Entre uns y altres hi ha un abisme, una distància moral inmensa; no existeixen ni poden existir amors ni odis, accions atractivas ni repulsivas, a no ser aquell afecte indefinit, indeterminat y flonjo que'l conjunt de l'Humanitat nos inspira. Mes, al cap de cert temps, la necessitat ha acostat uns sers ab altres y ha fet precis que, barrejant paraulas d'anglès y de català se possessin en contacte las inteligencies y tingües lloc un naturalissim comers d'ideals.

¿Se ha creat entre aquests sers un vincle, una parla que's uneixi? Donchs, ja podreu contemplar una aubada brillant de sentiments, allí ahont s'apogea una planura herma y desolada. De tots aquells famílies fins allavors estranyas l'una a l'altra, desde l'instant que ha aparegut un llenguatge comú, se'n ha fet una família; ja hi ha quelcom que's lligat.

Ho es molt de ferm y poderós lo vincle del llenguatge. Anèu a llunyas terras y os trobareu sols y perduts en mitj de grans gentades que parlant

pera vosaltres mots desconeguts; mes jquant agradosament ressonarà en vostra orella y farà estremir lo vostre cor, una parola llençada a l'etxe dolsíssima de la vostra infantesa, dels esperans! ¡Cóm vos portarà ales frescals de la patria anyorada!

Oh, si! Iloëula, beneuila a tota honra aquesta parla sagrada que ha encírial; dediquèu'l s'afecies de vostre cor com a una mare a norosa se consagran. No omnipliam de desprecia qui allunyés d'aprop seu a la dòna algú miserable de fòra casa l'hagi motejada y escarnida?

Vosaltres que heu donat entrada al dupte en vostres enteniments, convéusos; porteu la patria arrelada al cor; vostres sentiments parlan per heu mamat de las generacions passades y que vosaltres transmetreu com un heretaje sagrat als fills dels vostres fills.

Dintre de la patria, lo llenguatge crea entre las inteligencies una forma especial de pensar, generalisa un concepte propi y determinat de la vida quina resultant és lo caràcter dels pobles que's diferencia y's dóna un sagell ben clarament visible entre'l s' demés pobles de la terra. Religats los individus integrants d'una patria per aquests llaços perfectament naturals y pel continual encreuament genèssich, constitueixen un grup o tipo humà definit, ab gustos y costums iguals, ab lleys y organiació social propias; grup que ab lo transcurr dels segles se remarcà cada vegada més, enriquit per a lo cabal dels recorts històrics y de nobles esperances pera'l pervindre.

¡Hi haurà, donchs, ningú, que per aquests anteriors conceptes s'atreveixi a negar que pera nosaltres, los catalans, existeix real y positivament la patria catalana?

¡Hi haurà algú entre nosaltres tan obcecado, y això fà pena'l preguntarho, que renegui fins a tal punt de si mateix, que's trobi despullat d'afecies pera'l conjunt humà entre'l s'quals la seva existència's desenrotlla?

Fòra això tan execrable com regar de l'amor als propis fills, en nom d'un amor a tot lo genre humà, amor fals y de comedia quan se surt de la esfera que la mateixa naturalesa imposa dintre'l cor de l'home.

(Seguire)

Comentaris

Lo dels cambis

Quan en Villaverde va publicar lo seu projecte pera'l saneamiento de la moneda, ja diguerem que tot lo secret de la cosa estava en una sèrie de empréstims a l'extranger, que naturalment produirian baixa en los cambis.

Pera operacions d'aquesta

Xacolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fàbrica per complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont los clients hi trovarán surlit de totes las classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí.

Lo dipòsit està instalat en lo **Colmado Pelayo**, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

Tot per Madrid

Lo govern se proposa presentar a les Corts un projecte concedint a Madrid dos milions de pessetes en concepte de capitalitat.

Encara que's hi sembli estrany, trobem d'alta conveniència que tots los espanyols contribuïguem ab nosaltres diners a l'embelliment de la vila de l'ós. Veritat que li havem pagat la Puerta del Sol, lo Teatre Real, l'Hipòdrom, les aigües del Lozoya, la Catedral, quartels, edificis públics etz. etz.; però ns podèm aconsolar pensant que més podia ésser, y que si no s'ho quelan tot, és per excessiva consideració envers les províncies.

No s'alarmin donchs per los dos milions anyals que regalarèm a Madrid, ni siguin tan quisquillosos buscant punts de comparació ab lo que passa a províncies, especialment aquí. Les comparacions sempre resultan molestoas y per altra part és de agrair que's hagin donat Liquidadoras (pagan nosaltres); parch mobil, que també tenim la gran satisfacció de pagar, y altres soi *disants* elements de vida, que si be'n costan bon grapat de duros... en canvi omplam los calaixos dels nostres industrials, que de seguir com ara, prompte podràn anar ab cotxe... al cementiri.

Literatura... municipal

Un dels arguments ab que més se combat l'oficialitat de la llengua catalana que'l catalanisme reclama, és lo de què generalment no la saben escriure els mateixos compatriots nostres. Això és cert; de la nostra parla no se'n coneix p'rmolts, l'ortografia, més j'ay de la castellana, ni la sintaxis ni'l valor dels mots; y així surt la pobra, maltractada y desfeta de mans dels qui troban que l'escriure com Déu nos mana, a's fills d'aquesta terra, fa ordinari.

No sabem si d'aquests són l'alcalde y'l secretari d'un Ajuntament de questa província, que no cal anomenar; però cert que d'això o d'ensenyats enemichs de la llengua oficial los délat's document que ab la firma del primer han llençat al públic un d'aquests dies, document que si arriba a Madrid potser arrenca, per amor y llàstima dels castellans a son idioma, l'dret de que no saltes poguem usar del nostre y fins y tot la prohibició de servirnos d'altra: que això y més poden fer pera que la primavera autoritat municipal d'una població que fins té Notaria, no escampi pel món la següent circular:

POYOZA
«Alcaldia Constitucional de....»

Sr.

Muy Sr. mio y de mi distinguida consideración: Me permito llamar la atención de V. para recordarle que durante los días 28, 29 y 30 del actual mes, tendrá lugar (*cahoni?*) la segunda feria-anual de toda clase de ganados, al objeto (*de qué?*) por si se le presenta (*el objeto?*) ocasión de hacernos una visita y al propio fin si tingués sin aquí s'estalviarian més disbarats) se sirva hacerlo saber á los trantantes en ganados de esta localidad. (*Si que s'han frescos, si ls forasters no han de venir a fer saber als del poble mateix!*)

Inútil es le diga, que durante díos dias hay gratitud (*que'l fassin de l'Academia a l'inventor d'eix mot, que promet!*) absoluta en los impuestos de puntos y ventas, así como la manutenció de ganados forasteros durante su permanencia en este término; y sobre todo la segura y cordial acogida que tendrá el vecindario (*es clar, cada vehi a casa seva, l'acuilen molt bé*) á quantas personas que vienen honrarnos con su assistència y (*su dinero, sembla que vol dir, però no; apesar de la y, l'assistència serà, segons sembla*), en especial muy grata a este su S. S. q. b. s. m., El Alcalde.

Aquí ve'l nom del senyor Batlle, qui, sab lo mejor que pot firarse? una gramàtica, fill, una gramàtica catalana o un llibret pera fer l'examen de conciencia, vostè y'l Secretari, que deu tenir part en la redac-

ción; pera apendre a conoscere a sí mismos y a pèndres la mida de sos coneixements en la llengua d'escriure al Gobernador que, si per sort és literat los multa sobre la marcha. Y què casi faria bé.

Festas a Montbrió

Sr. Director de

Lo CAMP DE TARRAGONA.

Molt apreciat senyor: No puch menys de posarli quatre ratlles espliquant la festa que tingué lloc en aquest poble tal dia com ahir ab motiu d'estrenar una capella de comunió feta en nostra iglesia parroquial a expensas de D. M. Teresa Folch, rica propietària y cristiana senyora que ha volgut ab això donar una prova de lo molt que estima a Déu y al poble. Aixecada conforme als desitjos y expressa voluntat de la donanta y baixa la direcció de l'arquitecte diocesà D. Ramón Salas, és la dita capella un conjunt de primors y de lindades que encanta, oferint sempre una senzillesa y una magnificència no acostumadas. Tot quant en ella hi ha, ha sigut fet per artistas de la terra, quals noms no puch ara senyalar per no incorrer en omissionis inmerescudas. Són de notar en l'obra com a sobressurtint, la reixa d'entrada de ferro forjat y de molt bon gust així com la barana del presbiteri; lo paviment de màrbreres blanques y negres en forma d'estrella degut a la determinació de la senyora que pagava la capella, no menys que la socalada de llisos pulits que rodeja les parets; los estuchs frets dels murs ab os esgrafiats verament artístichs de las pilasters; los rosetons de vidres de colors ab las imatges dels sants de major devoció en la família de l'autora de l'obra; l'altar en forma d'elegants templet ab una varia ja combinació d'elements arquitectònics; y, sobre tot, l'imatge del Cor de Jesús, pessa d'inspirada concepció y de primorosos detalls.

Lo dissapte a la vetlla començà la festa ab lo cant de completas, seguit de la benedicció de la capella y de canticos populars que promogueren molt entusiasme y esclataren ab viscas al Cor de Jesús, a la Religió y a la donanta. A l'endemà, diumenge, a las vuit, se digué una missa de comunió en la nova capella, acudint-hi poble casi sencer y acostantse a la sagrada taula després d'una fervorosissima plàctica feta pel celebrant, M. Iltre. Sr. Canonge Magistral de Tarragona, y mentre la capella que en eixa ciutat dirigeix lo mestre Roig executava sentidas y oportunes composicions religiosas. A las dèu tingué lloc la missa major celebrada per lo Rvt. Sr. Rector, ab exposició de S. D. M. La dita capella del Sr. Roig executá, ab la precisió y gust que la distingeix los *Kiries y Gloria* de Carreras y'l *Credo y Sanctus* de Perossi, y després de l'evangeli predicat dit Sr. Magistral, donant nova y bella mostra de sa celebrada eloquència, fent ressaltar tota l'importància de l'acte que s'estava celebrant, tota la grandesa que revestia l'obra y'l desprendiment de la senyora viuda de Folch, y tot lo consolador que en temps de tanta lluita religiosa, resultava l'entusiasme ab que'l poble de Montbrió sabia acullir lo benefici que se li feya. Per la tarda, després d'estrenar un sentit y airós trisagi, obra del mestre Blay, per la ja dita capella, surti la professió ab lo Santíssim, que fou molt concorreguda, figurant-hi, a més dels cantors ja citats, los quatre gegants de la població, la copla del poble, y la corporació municipal que assistí a tots l's actes. Al tornar a l'iglesia's cantà'l *Te Deum* y a la nit s'enengà a la plassa un bon castell de focs, que posà fi a la festa.

No és possible, senyor Director, explicar l'entusiasme popular que aquesta festa promogué. Los pobles del veïnat acudiren ab gran contingut, y en tot resplandigué la nota religiosa y popular. La plàctica y'l sermó per indicació de la Sra. Folch foren, com és natural, en nostra hermosa parla, y en tot se veia aquella unió entre grans y petits, què es un

distintiu de las costums catalans.

No'n és possible donar compte de totes las personas distingidas que prengueren part en la festa, ni de las que omplenavan la casa de la senyora heroina de la solemnitat. A més dels rectors de Montroig, Vinyols, Vilanova d'Escornalbou, Botarell y Riudoms, yegeren als Rvts. Ventura, Boqueras, Camps, Garrabé y molts altres. Entre las personas, seglars recordém las famílies de Martínez, Cervera, Salas, Cañellas y Vendrell de Tarragona, Comas de Reus, Clot, Marianao y Gatell de Barcelona, Baldrich y Jiménez del Morell.

La senyora protagonista obsequià al mitj dia als seus invitats ab un explèdit àpat, en lo que brindaren, fent ressaltar lo desprendiment de la mestressa y la religiositat del poble los senyors Cervera, Faulí, Balcells, Salas, Cañellas, Baldrich y alguns altres.

Li dich, senyor Director, que donava bò d'estar en aquest poble. Quant de bò seria que per tot arreu regnessen tan hermosas ideas y tan nobles sentiments. Ab senyors com D. María Teresa y ab pobles com lo de Montbrió, aviat triomfarían la causa de la religió y de la patria.

Seu affcm.

Lo CORRESPONSAL.

Montbrió del Camp 17 d'octubre de 1903.

Notas d'art

DE TEATRE

Amichs de Lo CAMP: Rahòns que tots sabèu prou y que no són del cas me tenen allunyat ja f'algún temps de la tasca del periòdic. Permeteu-me que, de tant en tant, la reprengui aquesta tasca pera no perder la costum.

Anèmi a la qüestió.

Ja havien passat dos o tres dies quan me vinguéren a las mans las críticas (?) —tant se val; dièmine críticas— publicadas p'rmolts diaris locals, referents a la representació del drama de l'Iglésies «El cor del poble» a n'l teatre Ateneu.

No's hi envejo a n'aquests senyors critichs lo seu criteri en lo que respecta a l'art, y encara ménys en qüestions de moral. Literariament, com exemplars pera'ls coleccióndors de tonterías periodísticas, aquells articles no tenen preu.

Y, és clar que, mirat desde aquest punt de vista no valdrà pas la pena d'agafar la ploma y portarlos la contraria: però hi ha una bona part de públic que no ha tingut ocasió de vèrerla y jutjarla l'obra de l'eminent dramaturg català, y aquest públic, si és que ha llegit las tals críticas, ne tindrà del precios drama de l'Iglésies un concepte equivocat.

Es per això, y res més, que vos pego'm reservèu espay en lo número vinent del nostre setmanari, tota vegada que, pera'l d'avuy, me sembla que hauré fet tart.

QUIQUET.

NOVAS

AVÍS D'ADMINISTRACIÓ

Lo trust del paper ha fet encarir de tal manera aquest article, que'n obliga a modificar las condicions materials del nostre periòdic o bé a recarregar una mica l'actual preu de suscripció. Nos hem decidit per això últim, perque fins pagant sis rals en lloc de quatre, encara resultarà lo nostre periòdic dels més econòmichs d'Espanya, tota vegada que los setmanaris més mal presents costan per lo menys sis rals, y francament, donant més gènero y més bona calitat —nos referim a la part material—bé podèm cobrar lo mateix que cobran los altres, sense que ningú hi tingui res que dir.

Desde aquest trimestre corrent Lo CAMP de Tarragona, cobrà per suscripció 1'50 pessetes trimestrals.

Ab vera satisfacció hem llegit lo sol que en son derrer número nos dedica La Avançada.

Nosaltres, com els suposan ab

fundats, motius, sols sabèm apelar a medis legals pera conseguir lo triomf de las candidaturas per Lo CAMP patrocinadas, y bona proba en donarem a las eleccions municipals de fa dos anys en quinas fou rebutjada tota proposició d'assegurar l'exit usant medis a que solen recorrer los centralistes que'n malmenan y que tan bon resultat los hi havian donat fins quel regionalisme feu obrir los ulls al poble que cego se'l conduïa per camins de perdició.

Han passat ja's temps en que impenyent s'establieron rodas que votaven pels morts y pels aussets; avuy tothom està ja avisat y són molt constants los que no vigilan pera que'l sufragi siga una veritat; sols restan los que mal acostumats voleu cremar l'últim cartutxo pera salvarse del naufragi que se'l hi aprova y del que difícilment se'n salvarán, si com nosaltres pensem ter y hem fet sempre que a las eleccions hem près part, los republicans nos fan costat y procuran evitar l'asquerosa compra-venta que se sol estableix a las portes dels col·legis.

Avuy per avuy no tenim temps ni espai per extrengens sobre aquesta materia. La Avançada que sab en las condicions en qu'es fà un setmanari no ho estranyarà; mes en lo vinent número ne parlarèm, si a Déu plau.

Lo trángul de las cessantias de municipals, serenos y guarda termes, ha acabat ab la suspensió de l'Alcalde Sr. Pallarés, decretada pel jutge especial que enten en la causa instruïda ab motiu de lo ocorrut en la penúltima sessió de l'Ajuntament.

Hem exposat llealment la nostra manera de pensar en aquest assumptu; sentim vivament lo ocorrut, però ns fa més pena encara que's ressuscitin procediments que'n han repugnat sempre, que creyam per sempre oblidats, y que no portan altre resultat que enfondir diferencies y odis que perjudican en grau superlatiu los interessos del poble.

Nostres estimats llegidors veurán en la present edició un anuncii de la ben reputada firma dels Srs. Valentín & Cia., Banquers y Expedidoria general de loteria a Hamburgo, y no dubtem que'l interessa molt, ja que s'ofereix per pochs gastos alcançar en un cas felís una fortuna ben important. Aquesta casa envia també gratis y franch, lo prospecte oficial a qui'l demani.

Nostre essimadísim amich l'ilustrat tarragoní D. Plàcit Virgili y Oliva ha sigut nomenat professor de l'Escola d'Enginyers de Monts de l'Escoial.

Aquest notable avens en sa carrera'n prova l'alta consideració y estima que gaudeix lo Sr. Virgili en lo cos d'enginyers de monts, al que ha honrat fins aral nostre país ab sos serveys y que estèm segurs continuará honrant ab la difícil missió que suara se li ha confiat.

Convalecencies.—Oví Lecitina Giol.

S'ha reunit lo consistori dels Jochs Florals de Barcelona pera 1904, quedant constitut en la forma seguent:

President: D. Joaquín Riera y Bertrán.

Vocals: D. Joaquín Botet y Sisó; D. Ferrán de Querol, D. Ignasi Iglesias, D. Vicente de Moragas y don Antoni Bori y Fontestà.

Secretari: D. Manel de Montoliu. Molt nos plau que en una entitat que tant fa per la dignificació de las illes patrias, hi figurin enguany tres tarragonins los Srs. Moragas, Querol y Montoliu, als qui felicitem de tot cor pel merescut honor que acaben de rebre.

Orfebreria religiosa y ornamentals de Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHE.

Sembla que ademés de las escolas de nit ja existents en lo Patronato del Obrero d'aquesta ciutat, tractan d'establir les escolas dominicals, en las tardes dels diumenges y días festius.

Celebraríam que's confirmés aital noua.

Neurastenia. — Neurosteògeno Su-granes.

Cansat de probar específichs sens-se cap resultat, l'únich que m'ha fet surtit espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Malalties nerviosas

y del ventrell

Consultori especial del Dr. Hom y Parellada.

De 3 a 5 tarde.—Dias de festa de 1 a 2, Pelayo, 9, 1.º 1.º BARCELONA

 Ibarra y C. de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasajes, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sorirà d'aquest port lo dia 29 del corrent lo vapor **Cabo Palos**, capitá D. Ignaci Aramburu, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

 Vapors de Tintoré y C.

BARCELONA

Pera Liverpool sortirà lo dia 30 del corrent lo vapor **Turia**.

Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fenech.

Invitación para participar á la próxima GRAN LOTERÍA DE DINERO

600,000

Marcos ó aprox. Pesetas

1.000,000

como premio mayor pueden ganarse en caso más feliz en la nueva gran Lotería de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo.

Espcialmente:

I Premio á Marcos	300000
I Premio á Marcos	200000
I Premio á Marcos	100000
I Premio á Marcos	80000
I Premio á Marcos	60000
2 Premios á Marcos	50000
I Premio á Marcos	45000
3 Premios á Marcos	40000
I Premio á Marcos	35000
5 Premios á Marcos	30000
5 Premios á Marcos	20000
3 Premios á Marcos	15000
16 Premios á Marcos	10000
40 Premios á Marcos	5000
100 Premios á Marcos	3000
160 Premios á Marcos	2000
619 Premios á Marcos	1000
812 Premios á Marcos	400
82014 Premios á Marcos	169
20017 Premios á Marcos	300, 200, 144, 111, 100, 78, 73, 21

Marcos 10,856,562

ó sean más de **Pesetas**

18,000,000

La instalación favorable de esta lotería está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 53.795 premios incl. 8 premios extraordinarios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor en caso más fortuito de la primera clase que pueda importar Marcos 50.000, el de la segunda 55.000, asciende en la tercera a 60.000, en la cuarta a 70.000, en la quinta a 75.000, en la sexta a 80.000 y en la séptima clase pueda en caso más feliz eventualmente importar 600.000 especialmente 300.000, 200.000, 100.000 Marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente á int resarse en esta gran lotería de dinero. Las personas que nos envíen sus pedidos se servirán añadir á la vez los respectivos importes en billetes de Banco, ó sellos de correo remitiéndonoslos por v. llores declarados, ó en libranzas de Giro Mútuo sobre Madrid ó Barcelona, extendidas á nuestra orden ó en letras de cambio fácil á cobrar por certificado. Se pueden hacer entregas por cuenta tanta en el Crédit Lyonnais de Madrid como en todas las Agencias de este establecimiento en Provincias, en este último caso se debe indicar que la consiguiente entrega ha de traspasarse al Crédit Lyonnais en Madrid para su abono en nuestra cuenta. En todo caso se debe mandarnos con el pedido el recibo correspondiente á Hamburgo.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:

1 Billete original, entero: **Pesetas 10**
1 Billete original, medio: **Pesetas 5**

El precio de los billetes de las clases siguientes como también la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los por menores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como también el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envía á todo intercado la lista oficial de los números agraciados, provista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica según las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendría á los interesados, los billetes podrán devolversenos pero siempre antes del sorteo y el importe remitido nos será restituído. Los pedidos deben remitírenos directamente lo más pronto posible, pero siempre antes del

30 de Noviembre de 1903

VALENTIN Y C. A.
Hamburg (Alemania)

Para orientarse se envía gratis y franco el prospecto oficial a quien lo pida.

Farmacia Plana
al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.-Tarragona

Droguería Plana
Antiga casa Figueras
Real 6, cantonada Rebolledo 20

Provist de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicaments per curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aygas minero-medicinals
TARRAGONA

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras matières per a abons ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Serveys de la Companyia Trasatlántica

Línia de Cuba y Méjico.—Lo dia 16 de Novembre sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y lo 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XII**, directament pera Habana y Veracruz. Ad el passatge y carrega pera Costafríe y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méjico.—Lo dia 26 de Octubre sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y lo 30 de Cadiz lo vapor **Cataluña**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Novembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Malaga y lo 15 de Cadiz, lo vapor **Buenos Aires**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curacá, Puerto Cabello y La Guayra, admeten passatge y carrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combinacions pera'l ferro-carri de Panamá ab les companyias de navegació del Pacífich, pera qualis ports admet passatge y carrega ab bittles y coneixements directes. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanaja y Cumaná ab trasbord a Curazao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 7 de Novembre sortirà de Barcelona, habent fet las escalas intermitjas lo vapor **Isla de Luzón**, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manília, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 Novembre sortirà de Barcelona, lo 15 de Málaga y lo 17 de Cadiz, lo vapor **R. M. Cristina**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo dia 17 Novembre sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y lo 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazaçan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Novembre sortirà de Barcelona y el 30 de Decembre, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escals en Casablanca, Mazagón y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cadiz; dilluns, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigirse á son agent **D. Emili Borrás**

Ayuga naf SERRA

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President	D. Joseph Ciurana y Cabré
Vicepresident	D. Pere Company y Molins
Administrador general	D. Bonifaci López Muñoz
Idem id. suplent	D. Pere Rius y Fábregas
Vocals	D. Joan Rovira y Palau
	D. Vicens Piera y Brils
	D. Joseph M. Lorjunt y Barbany
	D. Felip Durán y Piqué
	D. Vicens Aldrufe y Prats
	D. Edelmir Borrás y Lozano
	D. August Vidal y Parera
	D. Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la província de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complet assortit en ferretería

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bogits pera ondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Emulsió NADAL

Es la mellor y más agradable

Única que conté'l 80 per 100 d'oli de teje de bacallà y glicerofosfats y hipofosfats de cals y de sosa.

Aprovada y recomenada pels Col·legis de Metges y Farmacèutichs de Barcelona, mitjançant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtic de Farmacia de Madrid y Codina Länglin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenrotlló físich, creixensa d'òssos y surtida de las dents. Necesaria als nens, embrassades, vells y personas débils; pera les enfermetats consuntivas, convalescència, diabets, tos, catarros, tisis, escrofulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major 14

ACADEMIA
CARRÓ

DIBUIX-PINTURA
ART DECORATIV

Uniò-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues á las tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set á dos quarts de nou val vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bò, que resisteix tota prova al deval d'u canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, qui ai Rafel ni Murillo los podrian fer melló, aproposit per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que són molt barato y bons.

Mellor dit no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

CENTRE D'INSTRUCCIÓ MUSICAL

DE TARRAGONA

EN LO

← SALÓ AYNÉ →

Ha quedat oberta la matrícula pera l'ingrés á las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.

Lo dia 1.er d'Octubre quedá obert lo curs de 1903 a 1904.

*** HORAS DE CLASSE ***

Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.

Noys: de 6 a 8 de la nit.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genives.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, employmientos y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

24, Uniò, 34

Herniados (TRENCATS)

Gran fàbrica de braguers

24, Uniò, 34

Tarragona, trimestre

Fora..... 1 pesseta

Extranger..... 2 pessetas

Número d'avuy... 10 céntims

Anuncis a preus reduts

ABONOS